XIII. ДЕМОГРАФИК ҲОЛАТ

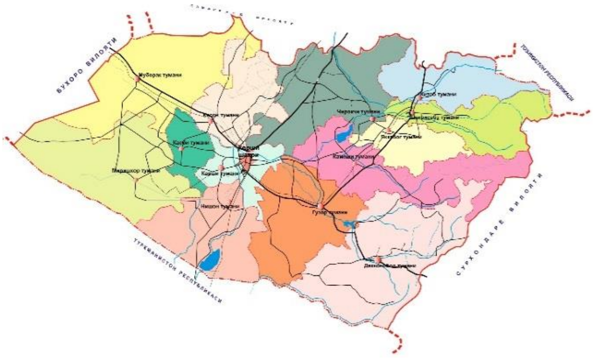

Қашқадарё вилояти 1943 йилда ташкил топган бўлиб, Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-ҳудудий бирлиги ҳисобланади.

Қашқадарё вилояти Ўзбекистон Республикасининг жанубий қисмида жойлашган бўлиб, майдони 28 567 кв. км.

Вилоятда 20 та ҚФЙ ва 749 та МФЙ жойлашган ва уларнинг ҳудудида 3318,0 минг аҳоли истиқомат қилади, аҳоли зичлиги 1 кв. км. га 116,1 кишига тўғри келади.

Қашқадарё вилояти маъмурий ҳудудий таркиби бўйича 2 та вилоятга бўйсунувчи шаҳар ва 13 та туманга бўлинган.

Қарши ва Шаҳрисабз шаҳарлари вилоятга, Ғузор, Қамаши, Қарши, Косон, Китоб, Муборак, Нишон, Чироқчи, Шаҳрисабз, Яккабоғ шаҳарлари туманга буйсунади.

Маъмурий маркази - Қарши шаҳри аҳолиси 278,0 минг киши.

Қашқадарё вилояти Туркманистон ва Тожикистон давлатлари билан чегарадош, умумий давлат чегараси 313,2 км. бўлиб, улардан Туркманистон Республикаси билан 253,3 км, Тожикистон Республикаси билан 59,9 км.

Чегара ҳудуди

Қашқадарё вилояти Самарқанд вилояти билан (276 км), Бухоро вилояти билан (98,3 км), Навоий вилояти билан (12,5 км), Сурхондарё вилояти билан (193,8 км), Тожикистон Республикаси билан (59,9 км) ва Туркманистон Республикаси билан (253,3 км).

Қашқадарё вилоятининг қўшни давлатлар билан чегарадош ҳудудлари (жами 313,2 км) ҳақида.

Қашқадарё вилояти Туркманистон Республикаси билан жами 253,3 км. чегарадош

Шундан, Нишон тумани **75,7** км чегара ҳудуди **Туркманистон Республикаси**нинг Лебап вилояти Туркманбоши этирафи тумани билан;

Деҳқонобод тумани **75,9** км. Чегара ҳудуди **Туркманистон Республикаси**нинг Лебап вилояти Чоршанбе ва Дўстлик туманлари билан;

Миришкор тумани **79,5** км. чегара ҳудуди **Туркманистон Республикаси**нинг Лебап вилояти Хўжанбас тумани билан;

Ғузор тумани **22,2** км. чегара ҳудуди Туркманистон **Республикаси**нинг Чоржўй вилояти Давлатли тумани Сардоба жамоа хўжалиги Чурдул қишлоғи билан чегарадош ҳисобланади.

Шунингдек, вилоят **Тожикистон Республикаси** билан жами **59,9** км. чегарадош

Шундан, Шаҳрисабз туманининг **18,5** км. чегара ҳудуди **Тожикистон Республика**сининг Суғд вилояти Панжикент тумани Роғич ва Мағён қишлоқлари билан;

Китоб туманининг **41,4** км. чегара ҳудуди **Тожикистон Республикаси**нинг Суғд вилояти Панжикент тумани билан чегарадош.

Дастлабки маълумотларга кўра, 2020 йилнинг 1 октябрь ҳолатига вилоятда доимий аҳоли сони 3318,0 минг кишини ташкил қилди ва йил бошидан 37,6 минг кишига ёки 1,1 фоизга кўпайди.

Доимий аҳоли сони[1)]
(2020 йил 1 октябрь ҳолатига, минг киши)

	Ташкил топган сана	Жами аҳоли	шу жумладан:	
			шаҳар аҳолиси	қишлоқ аҳолиси
Вилоят бўйича:	**1926 йил**	**3318,0**	**1426,7**	**1891,3**
шаҳарлар:				
Қарши	13.05.1926 й.	278,0	278,0	-
Шаҳрисабз	16.05.2017 й.	140,4	140,4	-
туманлар:				
Ғузор	29.09.1926 й.	206,5	48,5	158,0
Деҳқонобод	31.08.1971 й.	149,0	28,3	120,7
Қамаши	31.12.1964 й.	273,5	64,8	208,7
Қарши	01.10.1931 й.	250,9	91,6	159,3
Косон	29.09.1926 й.	288,8	151,6	137,2
Китоб	25.12.1968 й.	265,1	99,1	166,0
Миришкор	25.04.2003 й.	120,9	45,6	75,3
Муборак	13.09.1978 й.	87,8	69,7	18,1
Нишон	06.03.1975 й.	154,6	94,0	60,6
Касби	16.10.1970 й.	198,7	76,9	121,8
Чироқчи	22.02.1926 й.	416,7	98,8	317,9
Шаҳрисабз	29.09.1926 й.	222,4	53,4	169,0
Яккабоғ	29.09.1926 й.	264,7	86,0	178,7

[1)]дастлабки маълумот

Вилоят бўйича аҳоли сони
(2020 йил 1 октябрь ҳолатига)

3318,0 минг киши

2020 йил бошидан 37,6 минг кишига кўпайди ёки 1,1 % га ўсди

Шаҳар аҳолиси сони 1426,7 минг киши

(жамига нисбатан 43,0 %)

Қишлоқ аҳолиси сони 1891,3 минг киши

(жамига нисбатан 57,0 %)

Эркаклар ва аёллар
(2020 йил 1 октябрь ҳолатига)

Эркаклар 1678,5 минг киши

(жамидан 50,6 %)

Аёллар 1639,5минг киши

(жамидан 49,4 %)

Ҳудудлар кесимида доимий аҳоли сонининг тақсимланиши
(2020 йил 1 октябрь ҳолатига, минг киши дастлабки маълумот)

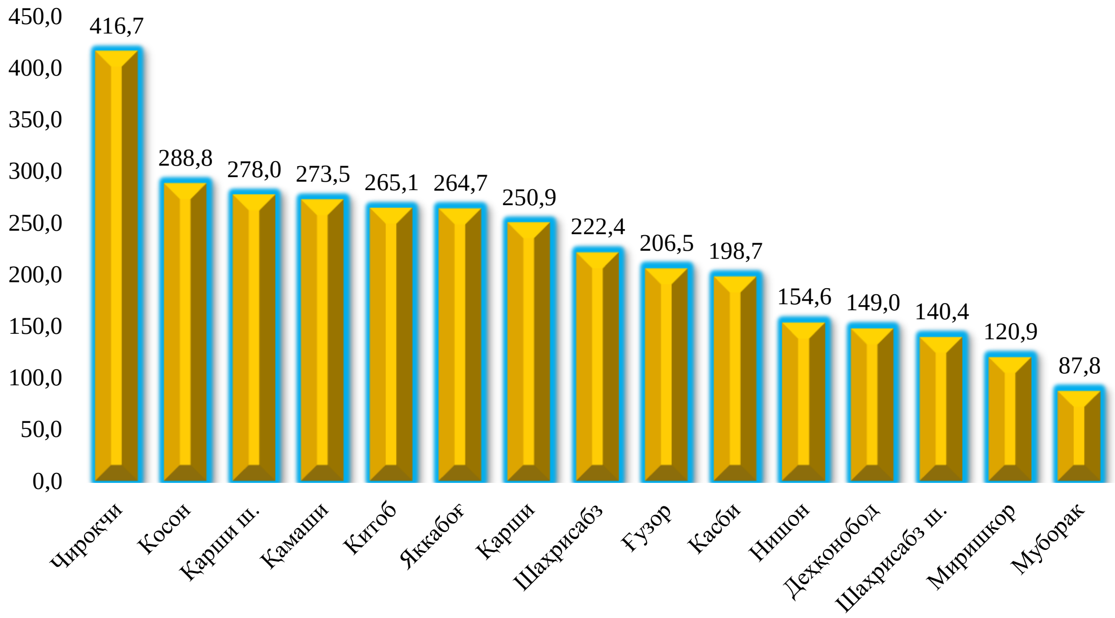

Туманлар кесимида доимий аҳоли сонининг ўтган йилнинг шу даврига нисбатан таққосланиши

	2019 йил 1 октябрь ҳолатига	*2020 йил 1 октябрь ҳолатига*	*Ўтган йилга нисбатан ўсиш суръати, %*
Вилоят бўйича:	**3261,4**	**3318,0**	**101,7**
шаҳарлар			
Қарши ш.	273,8	278,0	101,5
Шаҳрисабз ш.	138,6	140,4	101,3
туманлар:			
Ғузор	202,2	206,5	102,1
Деҳқонобод	145,9	149,0	102,1
Қамаши	269,3	273,5	101,6
Қарши	245,8	250,9	102,1
Косон	282,9	288,8	102,1
Китоб	262,5	265,1	101,0
Миришкор	118,6	120,9	101,9
Муборак	86,2	87,8	101,9
Нишон	151,4	154,6	102,1
Касби	194,9	198,7	101,9
Чироқчи	406,8	416,7	102,4
Шаҳрисабз	220,7	222,4	100,8
Яккабоғ	261,8	264,7	101,1

2020 йил январь-сентябрда аҳолининг табиий ҳаракати

	киши			*ҳар 1000 кишига*	
	2019 йил январь-сентябрь	***2020 йил январь-сентябрь***	***ўсиш, камайиш***	***2019 йил январь-сентябрь***	***2020 йил январь-сентябрь***
Туғилганлар	62292	65402	3110	25,7	26,5
Ўлганлар	x	x	x	x	x
Табиий ўсиш	x	x	x	x	x
Никоҳлар	18021	19398	1377	7,4	7,9
Ажралишлар	1130	1338	208	0,5	0,5

2020 йил январь-сентябрь ойларида туғилиш

(вилоят бўйича жами 65,4 мингта бола туғилган)

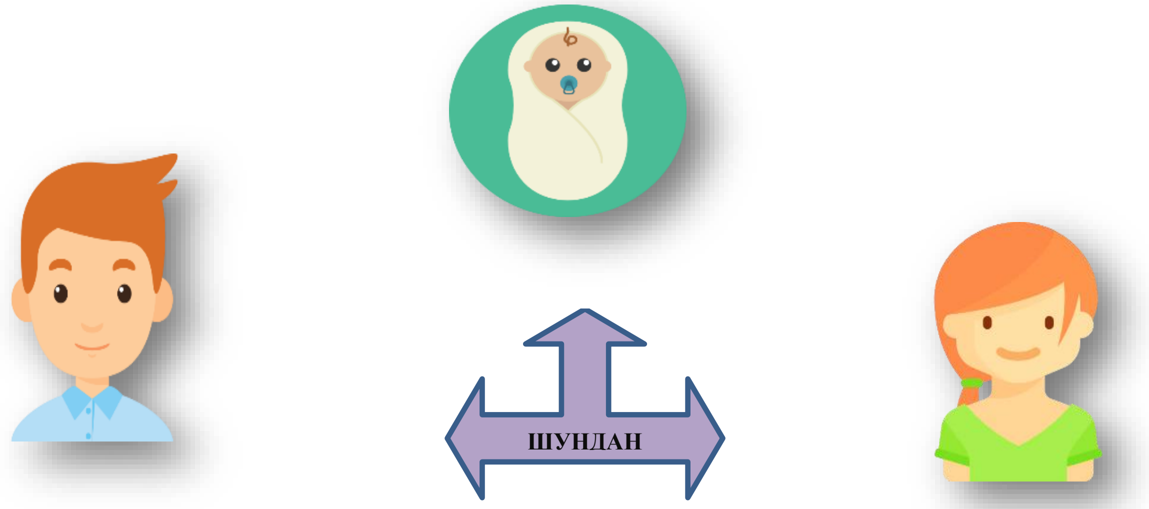

Ўғил болалар
34,1 минг нафар

Қиз болалар
31,3 минг нафар

Туғилиш даражаси. 2020 йилнинг январь-сентябрь ойларида туғилганлар сони 65402 кишини ташкил қилди ва 2019 йилнинг шу даврига (62292 киши) нисбатан 3110 тага кўпайди. Туғилиш коэффициенти мос равишда 26,5 промиллени ташкил қилди.

Туғилиш даражасининг ўсиши вилоятнинг Қарши шаҳри (19,7 дан 24,0 промиллега), Шаҳрисабз шаҳри (21,5 дан 24,1 промиллега), Ғузор (25,8 дан 28,2 промиллега), Чироқчи (29,1 дан 31,5 промиллега), камайиш Қамаши тумани (29,5 дан 28,6 промиллега), Косон (27,3 дан 26,3 промиллега) туманларида кузатилди.

Аҳолининг табиий ҳаракати коэффициентлари
(2020 йил январь-сентябрь ойларида, 1000 аҳоли сонига)

	Туғилганлар		*Ўлганлар*		*Аҳолининг табиий ўсиши*	
	2019 йил январь-сентябрь	*2020 йил январь-сентябрь*	*2019 йил январь-сентябрь*	*2020 йил январь-сентябрь*	*2019 йил январь-сентябрь*	*2020 йил январь-сентябрь*
Вилоят бўйича:	62292	65402	x	x	x	x
шаҳарлар:						
Қарши	4019	4962	x	x	x	x
Шахрисабз	2214	2519	x	x	x	x
туманлар:						
Ғузор	3880	4322	x	x	x	x
Деҳқонобод	3015	3054	x	x	x	x
Қамаши	5896	5833	x	x	x	x
Қарши	4370	4440	x	x	x	x
Косон	5732	5640	x	x	x	x
Китоб	4719	4952	x	x	x	x
Миришкор	2166	2334	x	x	x	x
Муборак	1659	1648	x	x	x	x
Нишон	3060	3055	x	x	x	x
Касби	3754	3812	x	x	x	x
Чироқчи	8783	9754	x	x	x	x
Шахрисабз	3649	3642	x	x	x	x
Яккабоғ	5376	5435	x	x	x	x

Никоҳлар ва ажралишлар. 2020 йилнинг январь-сентябрь ойларида ФҲДЁ органларида 19398 та никоҳлар ва 1338 та ажралишлар рўйхатга олинди. Минг аҳолига нисбатан 7,9 промилле никоҳ (2019 йилнинг тегишли даврида 7,4 промилле) ажралишлар 0,5 промилле (2019 йилнинг тегишли даврида 0,5 промилле) тўғри келади.

2020 йил январь-сентябрь ҳолатига никоҳ ва ажрим коэффициенти

(ҳар 1000 аҳолига нисбатан промилле)

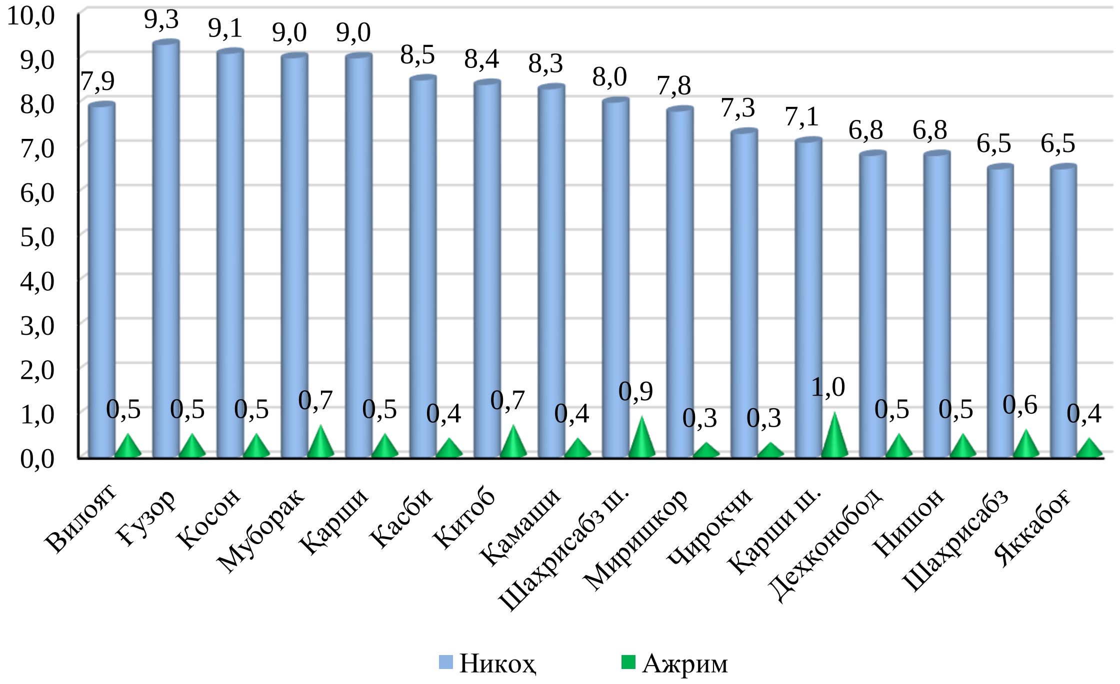

Никоҳ тузиш коэффициентининг сезиларли даражада камайиш Миришкор (8,4 дан 7,8 промиллега), Нишон (8,2 дан 6,8 промиллега), Қарши шаҳри 7,7 дан 7,1 промиллега), Деҳқонобод (7,4 дан 6,8 промиллега), Яккабоғ (7,4 дан 6,5 промиллега туманларда кузатилди.

Тузилган никоҳлар ва никоҳдан ажралишлар сони

(бирлик)

	Тузилган никоҳлар		***Никоҳдан ажралишлар***	
	2019 йил январь-сентябрь	***2020 йил январь-сентябрь***	***2019 йил январь-сентябрь***	***2020 йил январь-сентябрь***
Вилоят бўйича:	**18021**	**19398**	**1130**	**1338**
шаҳарлар:				
Қарши	1576	1470	193	217
Шаҳрисабз	643	831	73	95

	Тузилган никоҳлар		Никоҳдан ажралишлар	
	2019 йил январь-сентябрь	**2020 йил январь-сентябрь**	**2019 йил январь-сентябрь**	**2020 йил январь-сентябрь**
туманлар:				
Ғузор	1196	1427	66	71
Деҳқонобод	799	750	39	51
Қамаши	1501	1693	86	80
Қарши	1448	1676	103	98
Косон	1782	1961	63	102
Китоб	1183	1655	108	147
Миришкор	743	698	38	28
Муборак	577	584	26	46
Нишон	916	782	50	56
Касби	1209	1248	55	64
Чироқчи	2081	2264	70	106
Шаҳрисабз	922	1078	77	92
Яккабоғ	1445	1281	83	85

Ҳудудлар кесимида 2020 йилнинг январь-сентябрь ойларида никоҳлар сони,

бирлик

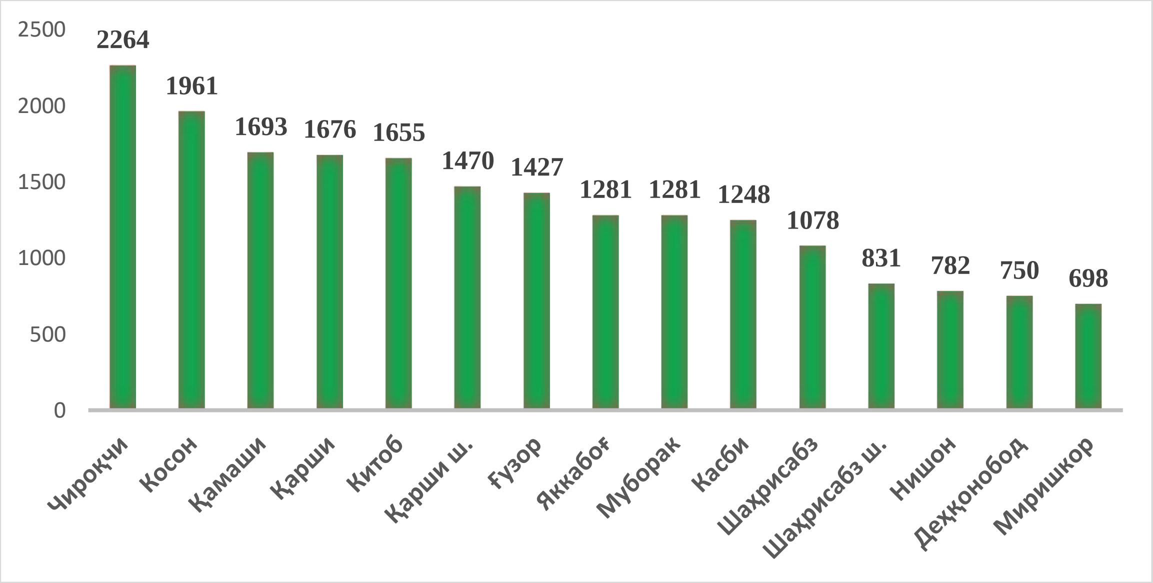

Никоҳ. Дастлабки маълумотларга кўра, ҳудудлар бўйича энг юқори никоҳ тузиш даражаси Чироқчи 2264 та, Косон 1961 та, Қамаши 1693 та ва Қарши туман 1676 тага тўғри келади.

Туманлар бўйича энг кам никоҳ тузиш даражаси 584 та Муборак, 698 та Миришкор тумани ва 750 та Деҳқонобод туманига тўғри келади.

Туманлар кесимида 2020 йилнинг январь-сентябрь ойларида никоҳдан ажралишлар сони бўйича тақсимланиши, бирлик

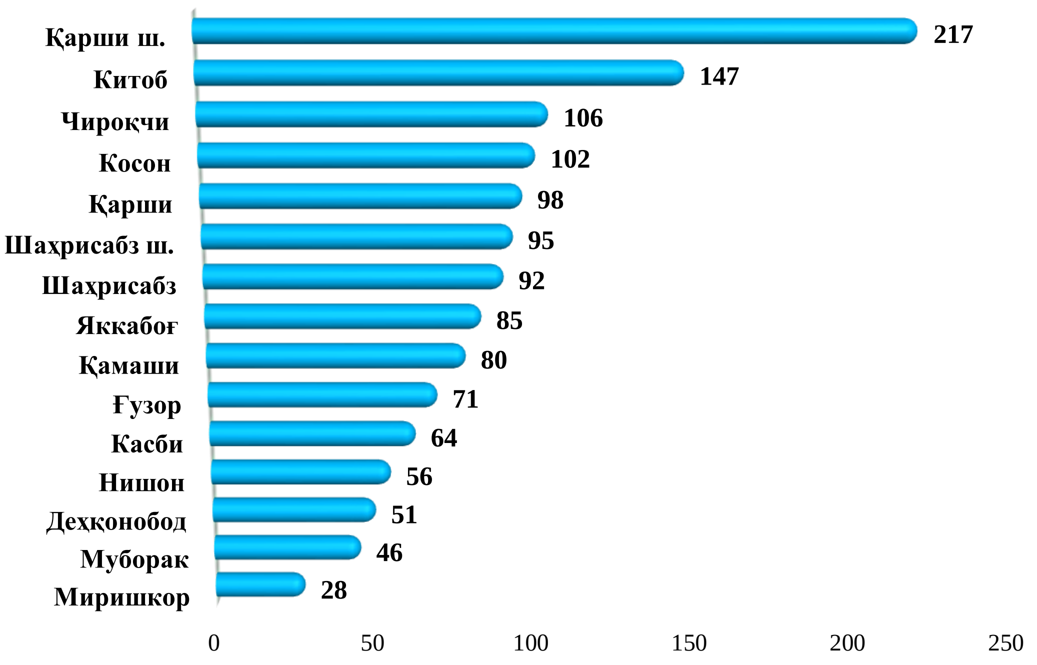

Ажрим. Дастлабки маълумотларга кўра, ҳудудлар бўйича энг юқори никоҳдан ажралишлар даражаси 217 та Қарши шаҳри, 147 та Китоб, 106 та Чироқчи ва 102 та Косон туманларига тўғри келади.

Туманлар бўйича энг кам никоҳдан ажралишлар даражаси 28 та Миришкор, 46 та Муборак ва 51 та Деҳқонобод туманларига тўғри келади.

Миграция. Дастлабки маълумотларга кўра, 2020 йилнинг январь-сентябрь ойларида вилоят бўйича кўчиб келганлар сони 6715 кишини, 2020 йилнинг шу давр мобайнида кўчиб кетганлар сони эса 23813 минг кишини ташкил қилди. Миграция қолдиғи минус 17098 минг кишига (2019 йилнинг шу даврида минус 4927 минг киши) тенг бўлди.

Энг катта минус қолдиқлар Яккабоғ (минус 3076 киши), Китоб (минус 2876 киши), Шаҳрисабз (минус 2646 киши), Чироқчи (минус 2364 киши) туманларида кузатилди.

2019-2020 йил январь-сентябрь ойларида аҳолининг миграция кўрсаткичлари

(киши)

	Келганлар		*Кетганлар*		*Миграция сальдоси*	
	2019 йил январь-сентябрь	*2020 йил январь-сентябрь*	*2019 йил январь-сентябрь*	*2020 йил январь-сентябрь*	*2019 йил январь-сентябрь*	*2020 йил январь-сентябрь*
Вилоят бўйича:	**7984**	**6715**	**12911**	**23813**	**-4927**	**-17098**
шаҳарлар:						
Қарши	1884	1467	1910	2277	-26	-810
Шаҳрисабз	271	224	562	1017	-291	-793
туманлар:						
Ғузор	358	204	582	760	-224	-556
Деҳқонобод	233	142	672	646	-439	-504
Қамаши	304	256	1082	2419	-778	-2163
Қарши	1252	1277	915	1169	337	108
Косон	369	343	750	759	-381	-416
Китоб	383	366	1093	3242	-710	-2876
Миришкор	251	181	343	337	-92	-156
Муборак	311	170	398	349	-87	-179
Нишон	765	583	677	911	88	-328
Касби	409	250	555	589	-146	-339
Чироқчи	197	173	1080	2537	-883	-2364
Шаҳрисабз	478	590	1141	3236	-663	-2646
Яккабоғ	519	489	1151	3565	-632	-3076